AVİM Yorum • No: 2019 / 20 • Şubat 2019

MADALYONUN DİĞER YÜZÜ: 24 NİSAN

AVİM

1915 olayları, özellikle Avrupa ve ABDde yaşayan Ermeni diasporasının iletişime kapalı örgütlenmeleri aracılığıyla tek yanlı olarak aktarılmaktadır. Tüm boyutlarıyla meşru bir tartışma konusu olan 1915 olayları hakkında söz konusu tek taraflı tutumu benimseyen siyasiler bulunmaktadır. Bu durumun en son örneği, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macronun Fransa Ermeni Organizasyonları Koordinasyon Konseyi gecesinde yaptığı konuşmada 24 Nisanı soykırımı anma günü ilan edeceği yönündeki açıklamalardır. Türkiyenin uyarılarına ve bu konu ile ilgilenen düşünce kuruluşlarının çalışmalarına rağmen Fransa ve diasporanın etkili olduğu diğer ülkelerde tek taraflı anlatı, hâkim görüşü oluşturmaktadır. Oysa AİHM kararlarıyla tartışmalı olduğu sabit görülen bu olaylara dair tutarsızlıkları diaspora örgütlerinin kendi yayınlarında bile bulmak mümkündür.

Ermeni Apostolik Kilisesinin Kilikya Katolikosluğuna bağlı bulunan ABDdeki Doğu Kilisesi (Eastern Prelacy) haftalık olarak yayınladığı *Crossroads*[1] adlı bir yayında, tarihteki önemli Ermeni şahsiyetlerine yer vermektedir. Bu yayınlarda, istenmeden de olsa, 1915 olayları hakkındaki iddiaların üzerine kurulduğu anlatının ne kadar tutarsız bir zemine kurulduğu da gözler önüne serilmektedir. Örneğin, söz konusu yayınlar içerisinde bahsedilen, Osmanlı döneminde yaşamış ve 1915 Sevk ve İskân Kanunundan kaçan bir Ermeni gazeteci Svarsh Missakianın hikâyesini ele alalım. Missakian, Sivasta doğmuş bir Osmanlı Ermenisidir. Gazetecilik yapan Missakian, 1899 yıllarında Sultan II. Abdülhamit yönetimine muhalif olan bir gazetede yazılar yazmış, 1909 yılında ise Ermeni Devrimci Federasyonuna (EDF) katılarak, Cenevre ve Bulgaristandaki EDF yayınlarına yazılar göndermiştir. 1911 yılında Erzuruma yerleşen Missakian EDFnin gazetesi olan *Haratch* gazetesine editörlük yapmıştır. Daha sonra ise İstanbula gelerek yine EDFnin çıkartmakta olduğu *Azatamart* gazetesinin bünyesine katılmıştır.

Crossroadun aktardığı şekliyle Missakian politik bir aktivisttir. Ancak EDF, Osmanlı içerisinde pek çok saldırı gerçekleştiren bir örgüttür. Örneğin, EDFnin gerçekleştirdiği Osmanlı Bankası baskınında çok sayıda asker ve sivil hayatını kaybetmiştir. 1904 yılında Sasun İsyanında ve 1905 Yıldız suikastında aktif rol almışlardır. EDF I. Dünya Savaşı sırasında da Osmanlı karşısında savaşan güçlere de yardımlarda bulunmuştur. Crossroads ise Missakianın EDFnin basın yayın organlarına bilgi ve belge sağladığından bahsetmektedir.

Crossroads Missakianın 24 Nisan 1915 tarihli genelge ile arananlar listesine eklendiğini yazmaktadır. Ancak Missakian bir grup ARF militanı[2] ile kaçmayı başarmıştır. Kaçışının

ardından Bulgaristandaki EDF örgütlerine bilgi sağlamaya devam etmiştir. Ta ki, 1916 yılında Bulgaristana bilgi sızdırmak suçundan Osmanlı askerleri tarafından gözaltına alınana kadar.

Missakianın Crossroads dergisinde yayınlanan hayat hikâyesi Osmanlı makamları tarafından alınan 24 Nisan kararlarının diğer bir yüzü olduğunu da göstermektedir. Hâkim ve tek yanlı anlatıda 24 Nisan tutuklamalarının keyfiyete bağlı olarak yapıldığı ve bu kişilerin öldürüldükleri iddia edilmektedir. Ancak Missakianın hikâyesinden devletin güvenliğini tehlikeye atacak fiiller içerisinde olan Osmanlı vatandaşlarının 24 Nisan kararlarının alınmasında etkili olduğu ve arananların tutuklandıklarında ölüm cezasına çarptırılmadıkları görülmektedir.

[1] Armenian Prelacy https://www.armenianprelacy.org/crossroads.html

[2] Death of Shavarsh Missakian, *Armenian Prelacy*, 24 Ocak 2019,

https://myemail.constantcontact.com/Crossroads-E-Newsletter---January-24--2019.html?soid=1125408170891&aid=ekPzWE4viME

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "MADALYONUN DİĞER YÜZÜ: 24 NİSAN." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2019 / 20. Şubat 15. Erişim Ekim 30, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/MADALYONUN-DIGER-YUZU-24-NISAN

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır